

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za šest let 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge tujerazne države 6 K. — Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovora. — Učje „Kotičnega“ časopisa „Šruška“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Korodna cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Korodna cesta št. 5, sprejemna naročnina, iskanje in reklamacije.

Za inserate se plačaje od enostopne pettivrste za enkrat 48 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 26 vin. Za večkratne oglaševanje primeren popust. V oddelku „Za posameznike“ stane beseda 16 vin. — Inserati se sprejemajo do torka popoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnice proste.

Položaj.

Maribor, 10. sept.

Na Dunaju se je pričelo delo v državnem zboru. Danes se je sestel finančni in več drugih odsekov. Glavna pozornost je obrnjena sedaj na finančni odsek, ki bi naj obdelal razne finančne zahteve naše vlade. Izdelal, oziroma sprejel bi naj vladne predloge glede novih davkov. Vlada neobhodno potrebuje „vsaj toliko“ novih davkov, da pokrije primanjkljaj 1900 milijonov K, ki so ga napravili razni „vzorni“ nemški državniki. Vlada hoče vpeljati visok vinski davok, davok na sladkor in premog. Prav nič pa se ne sliši, da bi vlada skušala pokriti primanjkljaj s tem, da bi bolj obdačila milijonarje in vojne dobičkarje.

Posebno so sklenili naši poslanci se boriti proti vinskemu davku, ki bi uničil obzore naših vinogradnikov.

Češki poslanec Tušar je izjavil: „Vlada prosjači za naše glasove, ko ji teče voda v grlo. Sedaj bi ji bili dobri. Ko pa smo vladam, Nemcem in merodajnim osebami svetovali, naj med vojsko mirujejo narodno-politična vprašanja, da naj ne dražijo nas Slovanov, smo naleteli na gluha ušesa. A sedaj, ko gre vladi slabo, pa so naša ušesa za njene mile prošnje gluha. Če vlada ne dobi dovoljenja za nove davke, bo skoro gotovo prišlo do velikih sprememb. Vlada bo morala odstopiti, ali pa bodo skušali vladati brez državnega zbora. Poslednje pa je z ozirom na razpoloženje ljudskih množic sedaj skoro nemogoče.“

Naš zunanji položaj je slejkotprej nejasen. Do miru še ne bo prišlo tako kmalu. Zunanji minister Burian si še ne upa pred delegacije, da bi tam povedal ljudskim zastopnikom, kako vodi zunanjo politiko. Poljaki so zelo nezadovoljni z Burianom, ker ta gre čez drn in strn z Nemci, ki se z vsemi štirimi protivijo, da bi se vse poljske dežele združile v samostojno Poljsko.

Nemčija je sedaj narekovala Rusiji, da mora plačati 6 milijard mark vojne odškodnine Nemčiji, hlastiravno so nemški državniki vedno slovesno zatrjevali, da bodo sklepali edino le mir brez pridobitev in odškodnin. Četverosporazumovi in listi nepristranskih držav sedaj vriskajo veselja in pravijo: „Glej-te Nemce, kako držijo besedo? Kdo jim naj zdaj kaj verjame?“

O Spaniji, Svicarski, Nizozemski in Danski se

slišijo razburljivi glasovi, ki so baje podobni razpoloženju, ki je vladalo pred napovedjo vojne v Italiji in Rumuniji.

V Nemčiji sami tudi ni vse zlato, kar se sveti. Maršal Hindenburg je izdal na nemško armado in nemški narod oklic, v katerem roti Nemce, naj vendar za božjo voljo ostanejo zvesti cesarju in domovini. Hindenburg roti Nemce, naj ne verujejo sovražnikom, ki širijo med Nemci zli duh nezadovoljnosti. Odkas se Hindenburgova armada umika pred močnejšo četverosporazumovo, so tudi Nemci v rajhu postali zbegani. Vsenemci postajajo ponižnejši. Značilno je tudi za položaj v Nemčiji, da so proglašili strogo kazen (1 leto ječe) za vsakega, ki širi kake sumljive govorice o nemški armadi, o nemški cesarski družini in sploh o enakih zadevah v Nemčiji.

Na zapadni fronti se umikanje nemške armade nadaljuje. Sovražnik ima veliko premoč nad Nemci. Od dne 15. avgusta do sedaj je vjetih 150.000 Nemcev; sovražnik je uplenil nad 2000 topov. Sovražno časopisje vriska veselja vsled umikanja Hindenburgove armade, Ameriški, angleški in francoski državniki ošabno govorijo, da sedaj ne bodo prej odnehal, dokler ne bodo Nemčiji narekovali mir naravnost v Berlinu.

„Pospravimo svoja šila in kopita“.

Ljudje, ki delajo v naših krajih samo zgago in sejejo sovraštvo in nemir, to so nemčurji in vsenemci, uvidevajo, da jim pšenica ne gre več v klasje, da jim je v naših krajih odklenalo. Ne čutijo se več varne gospodarje. Velik jugoslovanski pokret, doba jugoslovanstva, jih je spravila ob vse veselje, še nadalje izvrševati med slovenskim ljudstvom svoje izdajalsko in ostudno delo. Nemčurji in oni vsenemci, ki Slovencev niti živih ne morejo videti, pravijo: Če se ustanovi Jugoslavija, nočemo več bivati v teh krajih, preselili se bomo na Nemško. Privandranji zagrizenci zatrjujejo, da bodo takoj prodali svoja posestva in šli nazaj v blaženo deželo nemškega boga.

Strah pred Jugoslavijo se ni polastil samo vsenemcev in nemčurjev na Štajerskem in Koroškem, a temveč tudi na Kranjskem in sploh na celem jugu.

V ljubljanski nemški hiši (kazini) je nedavno vodja kranjskih Nemcev, advokat dr. Eger, na shodu „južnih nemških bratov“ rekel: „Meine Herren, packen wir zusammen.“ (Gospoda moja, pospravimo svoja šila in kopita.)

Motil bi se, kdor bi mislil, da jih k temu nagiba morda goraka ljubezen do nemških bratcev tam gor na Pruskem, ali pa morda ugodnejše gospodarske razmere v Nemčiji, ali pa morda celo misel, da bi napravili prostor Slovincem, temveč samo slaba, kosmata vest jih žene proč iz naših krajev. Nemčurji in vsenemci so krivi, da je toliko naših ljudi nedolžnem bilo preganjanih in vrženih v ječe, krivi so, da se je naš domovini in cesarju zvesti narod proglašil za „veleizdajalskega“, krivi so, da tiči naš jugoslovanski rod v sponah suženjstva in v verigah gospodstva tujcev. Ker se sedaj te spon in verige trgajo, vidijo, da jim ni več obstanka med nami.

Nemški uradniki, ki so smatrali sebe za gospodarje, slovensko ljudstvo pa za tujce na naši zemlji, postajajo plašni in potrli. Bliža se jim pepelnica in veliki petek. Pred dnevi je vprašal nek nemški petelin, kakor poroča „S. N.“: „Was werden wir nun, arme Deutsche tun?“ (Kaj bomo sedaj ubogi Nemci počeli?)

Čudna se nam zdi ta potrtost Nemcev in naračnost nerazumljiva nam je. V Jugoslaviji bodo vendar narodnostne manjšine zavarovane in Nemci bodo v njej uživali iste pravice kot jugoslovanske manjšine na Gornjem Štajerskem, na Dunaju in po drugih nemških krajih. Predpravie pri nas seveda ne bo imel nihče. Sicer pa odkrito povedano: Nam je iz več ozirov prav žal, da odhajajo Nemci iz naših krajev. Veliko ljubše bi nam bilo, da se z njimi v Jugoslaviji še vidimo.

A Nemci ne marajo videti, kako bo užival Jugoslovan zlato prostost in samostojnost. Črno se jim dela pred očmi že samo pri mislih, da bo z ustanovitvijo Jugoslavije konec njih gospodstva, konec šulferajna, konec Südmarke, ko bodo na sodnijah, na glavarstvih, na davkarijah in v vseh drugih uradnih Slovinci zavzeli njih mesta in bodo oni morali igrati vlogo, katero smo prisiljeni igrati sedaj mi. Obup se je nasečil v njih črno dušo pri mislih, da bodo naša mesta Maribor, Celje, Ptuj, Račgona itd. dobila slovensko lice, slovenske napise, slovenske uradnike na magistratu, slovenske zastopnike v občinskih svetih itd. Da, ne čudimo se, če kličejo Nemci obupno: Pospravimo svoja šila in kopita!

IS

Vojaški novinec.

Belgijska perest.

Poljski Henrik Koncianski; prebrani za „Slovenskega Gospodarja“ A. B.

„No, Katrica, kaj praviš na to? Dragi sin, to je vendar lepše pisati.“

„No, tega tudi ne zapišem“, mrmra Katrica ozlovoljena. „Ali naj Janezu pišem, kot bi bila njegova mati?“

„No, kaj pa boš pisala?“

Dekle zardi čez ves obraz in odgovori:

„Pišimo: „Ljubi prijatelj. Ali se vam ne zdi, da je to najlepše?““

„No, tega pa tudi ne maram“, reče mati, „potem rajši zapiši na kratko: Janez.“

„Ljubi Janez?“ vpraša deklica.

„Da, tako je prav!“ odgovore vsi hkrati, kakor bi bili veseli, da je rešena težka zastavica.

„A proč od mize, vsi“, pravi Katrica. „In Pavla mi spravite proč, da me ne sune!“

Zdaj prične z delom. A kmalu so ji na delu stale debele potne kaplje; zadrževala je sapo in obraz ji je žarel. Kmalu nato je težko vzdihnila, kakor da je že olajšana velike teže in rekla potem veselo:

„L je vendar le najtežja črka. Zdaj pa že stoji tu kaj lepo zaviti.“

Zeni vstaneta ter z začudenjem opazujeta črko, ki je bila najmanj tako velika kot člen na roki.

„Lepo je to!“ vzklikne Janezova mati. „Torej to pomenja „Ljubi Janez!“ Lepo je, ako zna človek pisati; skoro bi rekla, da je kakor čarovnija.“

„Pustite me, da nadaljujem“, pravi Katrica pogumno. „Zdaj bo že šlo naprej. Ko bi le pero tako ne močilo.“

Katrica nadaljuje z delom poteč se in vzdihuje. Ded sopiha in kašlja. Zeni molčita in si ne uva-ta ziniti; mali bratec pa je imel opraviti s tem, da je prst vtikal v črnilo ter si roko, slikal s črnimi ma-žeži.

Ko je bila čez nekaj časa prva vrsta polna velikih črk, deklica preneha za trenotek.

„No, Katrica, kako daleč si že?“ vpraša Janezova mati. „Prečitaj nam, kar si zapisala na ta papir!“

„Ne bodite tako nestrpljivi!“ pravi Katrica.

„Tu še ne stoji drugega, kakor: „Ljubi Janez.“ Me-ni se zdi prav. Le poglejte, kako se potim. Rajši bi gnoj kidala iz hleva; vi gotovo mislite, da pisanje ni delo? — Pavelček, pusti črnilo na miru, če ne mi še čašico prevrneš!“

„No, le nadaljuj, dekle!“ se oglasi ded. „Sicer pismo drugi tečen še ne bo končano.“

„To že vem“, odgovori Katrica. „A povejte mi, kaj naj zdaj zapišem.“

„Najprej vprašaj, če je zdrav.“

Zopeč piše nekaj časa, izbriše nekaj napačnih črk s prstom, se trudi, da bi odstranila las, ki je bil prišel v peresov precep, se hudiče nad cerkovnikom, da je črnilo tako gosto in čita potem na glas:

„Ljubi Janez, kako je s tvojim zdravjem?“

„Tako je prav“, pravi mati. „Zdaj piši, da smo vsi zdravi, ljudje in živina, in da mu želimo dober dan.“

Katrica pomisli en hip in potem piše dalje. Ko konča, čita:

„Hvala Bogu, mi smo še vsi zdravi, vol in kra-va tudi, razven deda, ki je bolan, in vsi skupaj ti želimo dober dan.“

„Mej Bog!“ vzklikne mati. „Katrica, otrok, kje pa si se naučila vse to? Cerkovnik —“

„Ne moči me“, ji deklica seže v besedo, „da če-sa ne pozabim. Zdaj čutim, da bo šlo.“

Pol ure je bilo vse tiho. Delo se je vidno bolj-še odsedalo, kajti pisatelj se je Katrica včasih posmeli-

ljala. Samo Pavelček jo je motil, ker je zdaj pomočil v črnilo celo roko, da je bila vsa črna. Pač je ona najmanj desetkrat čašico porinila na drugo stran mize, a deček je bil tako zaverovan v črnilo, da ga ni bilo mogoče zadrževati.

Kljub temu sta bili prvi dve strani polni do roba. Na prošnjo žen je Katrica zdaj to, kar je bila napisala, prečitala. Glasilo se je tako-le:

„Ljubi Janez!“

Kako je s tvojim zdravjem? Hvala Bogu, mi smo še vsi zdravi, vol in krava tudi, razven deda, ki je bolan, in vsi skupaj ti želimo dober dan. Že šest mesecev je, kar nismo nič slišali o tebi. Sporoči nam vendar, če si še živ. To ni lepo, da si že tako pozabil na nas, ki te imamo tako radi, da tvoja mati ves dan govori o tebi, in da se meni ponóči vedno sanja o tebi, da si nesrečen in da slišim vedno tvoj glas: Katrica, Katrica! tako da se kar vzbudim iz spanja in skočim iz postelje. — In vol, revež, vedno gleda iz hleva in vzdihuje, ti bi se razjokal nad tem. In da vsi skupaj nič ne vemo o tebi, to je velika žalost, ti bi se nas vendar moral usmiliti, Janez, ker tvoja dobra mati bo še zbolela zaradi tega. Revica, ako le sliši tvoje ime, jo krč prime v goltanec in prične jokati, da še mene pri tem boli srce . . .“

Ko je to čitala, so se poslušalcem polagoma o-či napolnile s solzami; zaradi žalostnega glasu zad-njih besed pa se nobeden več ni mogel upirati ginje-nosti in deklico je zmotilo glasno ihtenje in stokan-je. Ded je bil glavo položil na vzglavje, da bi skrnil solze; Janezova mati je bila tako ginjena, da ni za-mogla več premagovati svojih čuvstev. Brez vsakih nadaljnjih besed je deklico objela okrog vratu, Kat-rica pa je osupla gledala, kaj je napravilo njeno pi-sanje.

Dalje prihodnjik.

Lačnim meščanom in delavcem v premislek!

(Iz peresa muropskega kmetovaleca.)

Dan za dnevom se slišijo pritožbe in očitane meščanom in tovarniških delavcev nasproti kmetom, kakor da bi le-ti bili krivi vsega glada in ubožstva, ki stiska v tej svetovni vojni človeški rod. Očita se posebno, da kmetje s svojimi oderuskimi cenami za svoje pridelke hočejo popolnoma izstradati in izmožgati meščane in delavce. Oglejmo si torej to stvar v pravi luči in prepričali se bomo, da noben stan ne žrtvuje toliko v korist domovine, kakor ravno kmeti stan.

Najboljše delavske moči, to so moški, so kmetom odtegnjene. Ni čuda torej, da se pridelek živeža od leta do leta bolj krči. Nesrečna rekvizicija živine je povzročila, da ni več dovolj gnoja za njive; travnikov tako ne upoštevamo več, ker krme ne bomo potrebovali, ko več živine ne bomo imeli. Tudi njive se ne bodo mogle več obdelovati, ker primanjkuje vprežne živine. Sicer pa se brez gnoja ne izplača delo. Bližamo se torej še slabšim časom. Da pa kmetje niso krivi vedno rastoči draginji in da kljub precej visoki ceni še svoje pridelke pod izgubo prodajamo, hočem dokazati s golimi številkami.

Vzemimo n. pr. en oral njive, ki bi po sedanjem cenit stala kakih 2000—3000 K. Na to njivo vsejemo pšenico. Da bo pšenica kaj obrodila, je najprvo potrebno, da ji dobro pognojimo. Na en oral njive je potrebno kakih 20 voz gnoja in s tem še ne bo preveč pognojeno. Voz gnoja računimo po slabi ceni le 5 K, torej 5 krat 20 K = 100 K. Semena potrebujemo najmanj 100 kg, — 70 K. Voznik, ki je vozil gnoj, je zaslužil 20 K. Dva nakopača in tisti, ki je gnoj raztresal s hrano vred po slabem računju stanejo tudi 20 K. Oranje in sploh vsa setev je stala zelo poceni računju tudi 20 K; torej vsa setev stane 230 K. Sedaj je delo opravljeno do žetve. Da se spravi žetev, je potrebno najmanj treh delavcev z dnevno plačo za sedanjí čas slabo računju po 5 K, skupaj 15 K. Vožnja in sploh spravljaj pod streho bi stalo tudi najbolj poceni 15 K. Da se pšenica omlati, je treba dveh mlatičev na tri dni z dnevno plačo 5 K, torej 30 K. Pridelovalni stroški znašajo po jako gem računju 290 K. Davek od njive znaša približno 10 K. Ako računamo obresti od kapitala, ki leži v njivi, in sicer vzemimo nizko sedanjo ceno 2000 K z vojnoposojilnim odstopkom 5%, tako bi znašale obresti 110 K. Vsi stroški pridejo po najbolj cenem računju na 410 K. Na tej njivi pa bi zrastle v srednje-dobri letini okrog 5 q zrnja. To se proda po dovoljeni najvišji ceni 1 q za 70 K. Za zrnje bi se torej dobilo 350 K. Stroški 410 K in dohodki 350 K! A vendar se očita poleg tega kmetom oderuštvo in — brezsrčnost!

Sedaj si pa oglejmo še stvar od druge strani, in sicer reči, ki so neobhodno potrebne tudi za kmete. Ustavimo se pri obleki. Ako si hočeš kupiti le 1 srajco, moraš odšteti najmanj 150 K. Par čevljev pa stane najmanj 200 K, kajti že par podplatov stane 70 K. Ako si hočeš in tudi moraš kupiti celo obleko, tako moraš prodati že dobro kravo ali pa pitanega vola in še srečen si, če kje kaj dobiš. Ako si hočeš obleko malo pokrpati in si v ta namen kupiš špulo sukanca, moraš dati zanj najmanj 60 K. To je znesek, ki bi v prejšnjem času zadostoval za celo obleko. A sedaj si pa oglejmo še orodje, ki se rabi pri obdelovanju zemlje, n. pr. motiko ali koso, ki je stala prej 2—3 K; stane sedaj 10—20 K. Pri vozu se zlomi kolo. Stane sedaj 150—200 K. Prej ni stal cel voz toliko. Ako hočeš imeti nov voz, moraš dati zanj znesek, ki bi v prejšnjem času zadostoval za močen avtomobil. Do sedaj se še je za silo izhajalo, ker so bili polni hlevi živine. Kaj bo pa za naprej, ko so hlevi izpraznjeni? To pa mora priznati vsak norec, da živina ne raste tako naglo, kot gobe po dežju.

Iz zgoraj nevedenega se torej lahko vsak prepriča, kako krivično se obsoja kmet, ki v svojo lastno izgubo preživlja vse stanove. V zahvalo pa mora svoje potrebščine plačevati do stokrat dražje v primeri s ceno njegovih pridelkov. Ko bi mi dobili par podplatov za 1—2 K, bi z veseljem prodajali svojo živino, ako bi jo imeli, za 1—2 K žive teže. Ako bi mi dobili špulo sukanca za 20—30 v, bi tudi za tole ceno lahko oddali svoje zrnje.

To naj bo torej meščanom in delavcem v predavrek, da ne bodo mislili, da je z vojno nastopila za kmete zlata doba.

ruski meji vzhodno od francoske trdnjave Nancy pri mestu Parroy. Uprizorje Nemcev se še vedno nadaljuje.

Na drugih bojiščih.

Na italijanskem bojišču so naši zavzeli z nenadnim napadom tri visoke sovražne gore in sicer Punto di San Matteo, Monte Mantello in Vrh ledenikov. Vse tri zavzete gore so visoke čez 3500 m. Sicer se pa vrše na celi fronti živahne sovražne priprave za novo ofenzivo. — V Palestini živahni boji severno in vzhodno od Jeruzalema zlasti ob reki Jordan, kjer se Angleži pripravljajo na novo ofenzivo. — V Rusiji prodirajo od severa in juga angleške čete vedno globlje v osrednjo Rusijo, na vzhodu pa Japonci in češko-slovaške čete vedno globlje v Sibirijo.

Razne politične vesti.

Bavarec za Jugoslovane. To čini se je mudil odlični Bavarec-katoličan v Mariboru. Učenjak se vrlo zanima za jugoslovansko vprašanje. Pravi: V Nemčiji je vsenemško časopisje skušalo celo katoličanom ostuditi jugoslovansko gibanje, češ, jugoslovansko agitacijo vodijo sami prostozidarji in veleizdajalci. Cez mejo ne dovolijo niti enega spisa, ki bi nemškemu katoličanom pojasnil opravičenost jugoslovanskega vprašanja. Kako se je začudil mož, ko je izvedel, da n. pr. mariborski Slovenci, ki štejejo nad 15.000 duš, nimajo ne ene slovenske šole, da graški Slovenci, ki jih je gotovo nad 50.000, nimajo ne enega svojega učnega zavoda, istotako se godi Slovencem v Trstu. Ko se mu je pojasnilo, da nam pošilja vlada same tuje-uradnike, da preganjajo cesarju in domovine zveste Slovence kot pse, je učenik mož rekel: Sedaj vidim, da je ustanovitev Jugoslavije res upravičena zahteva. Gospod doktor, ki zavzema na Bavarskem velenično mesto, potuje na naš jug, da natanko prouči naše gibanje. Ponovno je izjavil, da se lahko zanesemo: bavarski katoličani priznavajo opravičenost našega bojevanja za svobodno in neodvisno Jugoslavijo.

Nemško zborovanje v Weizu. Dne 8. t. m. se je vršil v Weizu na Srednjem Stajerskem vsenemški ljudski shod, na katerem so soglasno sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo: Da naj se najodločnejše zahteva „znana slovenska veleizdajalska stremeljenja“, pri čemer se merodajne oblasti ne smejo plašiti niti pred skrajnimi sredstvi; nemškemu narodu se morajo brezpogojno zagotoviti pripadajoče mu pravice, in vodstvo v državi; uvesti se mora nemški državni jezik in izpolniti vse druge nemške zahteve; prepričati se mora ustanovitev jugoslovanske države in ohraniti nemškimi alpskim deželam svobodno pot na morje; drugače pa Nemci nimajo namena, da bi nemškimi narodom v Avstriji delali nasilje ali jih zatirali; nemški poslanci se pozivljejo, naj se v obrambo nemškega naroda in avstrijske države tesno združijo brez razlike strank in delajo v vsem sporazumno z nemškimi narodnim svetom; ako tega ne bi storili, jim bo nemško ljudstvo odtegnilo svoje zaupanje. — Nemci torej že odnehujejo. Nikjer ni več tiste razboritosti za nadaljevanje vojske, kakoršna je še bila pred dobrim mesecem. Dogodki na zapadu so pokazali, da Nemci niso več vsemogotni.

Sklencje finančnega odseka. Finančni odsek avstrijske državne zbornice je bil sklican na torek, dne 10. septembra. Na dnevnem redu je več novih davčnih vladnih predlog, kot davek na vino, davek na peneča vina, davek na premog, na sladkor, na pridobitino, na zemljišče, torej samo taki davki, ki zadenejo kmeta in revnejše prebivalstvo, ne pa tudi onih oseb, ki so si v tej vojni nakupili razne milijone. — V torkovi seji finančnega odseka sta govorila ministrski predsednik Hussarek in finančni minister Wimmer. Oba sta naglašala potrebo novih davkov, kajti državni primanjkljaj znaša to leto že 19 milijard K. Slovenski poslanec Jaro je predlagal, da se dnevni red spremeni tako, da se naj kot prva točka razpravlja o zvišanju cen za kruh. Ta predlog, kakor tudi predlog, da se izpusti iz vojaške službe 600.000 mož, ki niso sposobni za vojaško službo na fronti, je bil odklonjen, nakar je odsek razpravljalo o davku na peneča vina. Vladna predloga je bila sprejeta. Sprejet je bil tudi z večino glasov predlog, da finančni odsek nadaljuje razprave o raznih novih davkih.

Čehi se ne odpovejo Slovaški. Češki poslanec Zahradnik je izjavil v razgovoru z urednikom nekakega ogrskega lista, da se češki narod ne odpove svoji zahtevi po ogrski Slovaški za nikako ceno, naj se zgodi karkoli; če sta Dunaj in Budimpešta tudi pripravljena, da se pogodita, je zdaj že prepozno. Čehi ne odnehajo niti koraka od svojega načrta. V Ljubljani nedavno sprejeto geslo „Od Trsta do Gdanjskega“ ni publici in vstrajali bomo za skupno stvar do končne zmage.

Politična posvetovanja na Dunaju. Pretekli teden so se mudili na Dunaju nemški državni tajnik za zunanje zadeve pl. Hintze, nemški podtajnik za zunanje zadeve ter višji nemški častnik, kjer so se vršila razna važna posvetovanja med avstrijskimi, ogrskimi in nemškimi državniki, kot o poljskem vprašanju, katero je treba čimprej rešiti. Toda gre se ne le za rešitev poljskega vprašanja, ampak tudi za rešitev cele vrste perečih in velevažnih političnih vprašanj naše notranje in zunanje politike. O vspehu teh posvetovanj in pogajanj državnikov nam navadnim zemljanom ni nič zanesljivo znanega. Kaj se je sklenilo o poljskem vprašanju in kaj glede mirovne-

ga vprašanja, se poročilo toliko, da je bil pogajanje posvetovanj in pogajanj ugoden.

Spitzmüller — skupni finančni minister. Na mesto dosedanjega začasnega skupnega finančnega ministra grofa Buriana, ki je zajedno naš zunanji minister, je imenovan za skupnega finančnega ministra bivši avstrijski finančni minister — baron Spitzmüller.

Delegacije. Več državnih poslancev, ki so člani avstrijske delegacije, je izrazilo našemu zunanjemu ministru grofu Burianu svoje obžalovanje, da jim ne da nobenih obvestil glede ukrepov v važnih vprašanjih naše zunanje politike ter so zahtevali pojasnil, iz katerih vzrokov vlada ne skliče delegacijo. Zunanji minister grof Burian je ob tej priliki izrazil svojo željo, da se skličejo delegacije čimprej in upa, da bodo sklicane že v drugi polovici meseca septembra. Ako bi pa vsled zasedanja državne zbornice ne bilo mogoče sklicati delegacij, bodo pa sklicani člani odseka za zunanje zadeve delegacij, katere bo zaupno obvestil o vseh važnejših vprašanjih naše zunanje in notranje politike.

Izgredi lačnega prebivalstva v Beljaku na Korškem. Dne 4. t. m. dopoldne so se zbrale bejaške žene v vrste in odšle pred okrajno glavarstvo protestirat proti draginji mesa. Tam so kratkoma dobiele nepovoljen odgovor. Razjarjene žene so šle nato od trgovine do trgovine, razbijale okna in plenile živila. Zadržati jih ni mogla niti policija, niti vojaštvo. Opoludne je odšla množica na kolodvor z namenom, da dobi tam kak vagon živil. Zabranila je celo, da brzovlak ni mogel oditi s postaje.

Španija in Nizozemska proti Nemčiji. Ker so nemški podmorski čolni potopili v tej svetovni vojni eno četrtino španskih trgovskih ladij, kar Španija v gospodarskem oziru hudo občuti, kajti njeno trgovsko brodogojstvo zdaleka ne zadošča potrebam države in ker Nemčija kljub ugovorom Španije še vedno potaplja španske ladje, so nastale v poslednjem času razmere med Španijo in Nemčijo precej napete. V španskem ministrskem svetu se vrše v enomer dolgotrajna posvetovanja, španska vlada je celo zagrozila Nemčiji, da se bo za vsako potopljeno špansko ladjo odškodovala z nemškimi ladjami, ki se nahajajo v španskih pristaniščih. Vrše se tajna pogajanja med špansko in nemško vlado. Nemčija odjenjuje in skuša ustreči španskim zahtevam, kajti Nemčiji bi ulegla biti Španija s svojimi 20 milijoni prebivalcev zelo nevarna, ako bi postala njena sovražnica, kajti na francosko bojišče bi bila v stanju poslati — brez posebnih težkoč — čez 1 milijon mož. Pogajanja se nadaljujejo. Ker so nemški podmorski čolni dosedaj potopili že čez eno tretjino nizozemskih trgovskih ladij, je začela groziti Nemčiji še tudi Nizozemska. Ker je velik del javnega mnenja prebivalstva Španije proti Nemčiji, javno mnenje Nizozemske pa skoro do cela, se je bati najresnejših zapletljajev med Nemčijo in imenovanima državama.

540 umorov v Rusiji. Grozodejstva, umori in puniti so v Rusiji na dnevnem redu. Iz maščevanja vsled umora Urickega so v Petrogradu usmrtili 512 oseb, da tako maščujejo njegov umor in da bi ne prišlo več do sličnega slučaja. V Smolensku so pa istočasno usmrtili 34 protirevolucionarcev, med temi je bilo 34 veleposestnikov in bivši moskovski arhimanđrit. Za slučaj, ako bi bil izvršen še kak napad na kakega člana sedanje vlade, so sklenili, da usmrtilo 121 oseb, katere so že pozaprl. Med temi se nahaja več bivših višjih ruskih častnikov, pet ruskih velikih knezov, nekaj bankirjev in mnogo drugih odličnih oseb. Vsa poročila iz Rusije soglašajo, da vlada v državi razmere, ki v nobenem oziru ne zaostajajo za znano francosko revolucijo.

Tedenske novice.

† **Župnik Alojzij Šuta.** Dne 10. septembra je po daljši bolezni umrl v 53. letu svoje starosti č. g. Alojzij Šuta, župnik pri Smarjeti pri Ptuj. Rojen je bil leta 1865 v prijaznem Sv. Boltenku v Slov. goricah, v mašnika posvečen leta 1889. Kot kaplan je služboval pri Sv. Marjeti pri Ptuj, kot kaplan in provizor v Sevnici do leta 1897, ko je bil imenovan za župnika pri Sv. Marjeti pri Ptuj. Pogreb se vrši v petek, dne 13. t. m., ob 10. uri dopoldne. Svetila mu večna luč!

Duhovne vaje za duhovnike se vršijo te dni v cerkvi sv. Alojzija v Mariboru. Udeležuje se jih lepo število duhovnikov. Duhovne vaje vodi č. g. o. Bonifacij Vodermaier, dominikaneec iz Gradca.

V kn. šk. dij. semenišče so mi nazovo sprejeti: drugošolca: Frane Ferme od Sv. Stefana pri Zasmu in Bogomir Avsenak iz Rajhenburga; tretješolci: Maks Držečnik iz Ribnice, Jernej Černé iz Smartna v Rožni dolini in Jakob Dvoršak od Sv. Barbare pri Vurberga ter petošolec Gregor Zafošnik iz Slov. Bistrice.

Vpisovanje na ženskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru. Na Cesarja Franca Jožefa I. jubilejnem učiteljskem šolskih sester v Mariboru je vpisovanje za otroški vrtec, vadnico, meščansko šolo, pripravnice in I. letnik šolskega leta 1918/19 v ponedeljek, dne 10. septembra od 8. do 12. ure. Sprejemni in penavljajni izpiti so 17. in 18. septembra. — **Vodstvo.**

Državna gimnazija v Mariboru. Sprejemni izpiti za I. razred bodo v ponedeljek, dne 10. t. m., od točno 10. ure dalje; za ta izpiti naj se učenci vpišejo najpozneje do dne 15. t. m.; in sicer najkrajše s tem, da pošljejo gimnazijskemu ravnateljstvu zadnje šolske

Veleofenziva četverospozumovih armad se nadaljuje z nezmanjšano silo od Yperna ob flandrijski belgijski meji proti do mesta Parroy ob francosko-lotarinški meji vzhodno od francoske trdnjave Nancy. Četverospozumove armade so pridobile ozemlja na celi fronti za približno 10.000 štirijaških kilometrov. Nemške čete se sicer polagom, toda stalno umikajo pred veliko premožjo četverospozumovih armad. Na črti med Ypernom in La Bassee se bje boj za važno mesto Armentieres, kjer prodirajo Angleži v smeri proti velikemu mestu Lille. Najhujši boji se bjejo na črti Cambrai—St. Quentin—La-Fere vzhodno od Amiens, kjer so Nemci izgubili celo vrsto važnih postojank kot: Queant, Bapaume, Cambrai, Peronne in Ham ter stoji 4 km zahodno od velevažnega železniškega križišča St. Quentin. Na črti La-Fere—Laon—Reims so se Nemci umaknili med rekama Aisne in Vesle na severni breg reke Aisne. Na črti boji so sedaj vsplameli celo ob francosko-lotarin-

ko spričevalo in krstni list, sami pa pridajo te k izpitu. Vpisovanje dosežanih gimnazijskih dijakov od 2. do 8. razreda bo dne 17. t. m., popoldne ob 4. uri. Prvošolci, ki so bili že meseca julija sprejeti, pridejo dne 19. t. m. naravnost v svoj razred in od tod k otvoritveni božji službi. Pomavljalni izpiti bodo dne 17. t. m., dodatni izpiti dne 16. t. m. Na novo vstopajoči dijaki drugih gimnazij se morajo oglasiti dne 17. t. m. v ravnateljevi pisarni. — Gimnazija se sedaj nahaja v lastnem poslopju, Nadvojvoda Evžena cesta 9.

Za Slovensko Stražo se je nabralo pri posiljanju goriških beguncov v Mozirju 122 K.

Slovenec v Nemčiji je zadela bridka izguba. V nedeljo, dne 18. avgusta, je po štirimesečni težki bolezni, spravljen s sv. zakramenti, umrl v Gladbecku v Poranju rudar Frane Grossmann, predsednik slovenskega rudarskega društva sv. Barbare. Star je bil 53 let. Pogreb se je vršil v Gladbecku v soboto, dne 24. avgusta. Rajni je bil rojen dne 21. sept. 1865 v Račkem vrhu pri Radgoni. Porochen je bil z rojakinjo Ano Simonič. Leta 1901 je zapustil svojo domovino in je šel v Gladbeck, kjer je deloval kot pridlen rudar do svoje smrti. Pokojni Grossmann je bil voditelj gladbeških Slovencev, ustanovitelj slovenskega društva sv. Barbare in boter zastave rožnivevske bratovščine. Kot podpredsednik slovenskega društva je navduševal svoje rojake za Boga, za katoliško cerkev in za kpo slovensko domovino. Kakor je govoril, tako je živel. Prav dobro je izpolnjeval svoje verske dolžnosti in je bil zvest ud evharističnega apostolstva za moške. Z vdanostjo v božjo voljo je prenašal svojo težko bolezen in večkrat je prejel sv. popotnico pred svojo smrtjo. Vrlemu možu blag spomin! Slovincem v Nemčiji naše sožalje!

Poletni čas. Ponedeljek, dne 16. septembra, se neha doba letošnjega novega poletnega časa. Imenovanega dne ob 3. uri zjutraj se kazalci vseh ur zopet pomaknejo za eno uro nazaj.

Sedemletni sinček hotel rešiti svojo mater. V Molnu na Solnograškem je Treza Majer pri pranju padla v močno naraslo reko Steyrling. Njen sedemletni sinček, ki je bil pri njej, je skočil za njo v de-roče valove, da bi jorešil, a sta se po nesreči — oba potopila.

Gospodarske novice.

Preskrbite se za zimo! Soditi po sedajnem položaju bo prihodnja zima in spomlad zelo huda. Primanjkovalo bo živil. Svetujemo našim ljudem: Preskrbite se sedaj! Nakupite si, kar se da, seveda tako kakor znate in veste in po načinu, ki je dovoljen. Shranite pa dobro, da vam živil tatje ne ukradejo! Sušite sadje, kolikor morete.

Ne igrajte se z nami! Kmet iz Št. Petra nize Maribora nam piše: Kako postopajo sedaj z nami živalski nakupovalci in komisije, ki določajo oddajo živine, je že od sile. Nič se več ne vpraša, ali rabiš živino doma ali ne, kar vzame se jo. Volov že sploh ni na ena desetina tega, kar jih je bilo pred vojno. Sedaj moramo dati najboljše plemene krave, telice in voličke. Biko so pa nam že itak večinoma vse poklali. Goveji zarod je že uničen. Na zimo ne bo mleka, ne mesa, spomladi pa bo ostala večina njiv neobdelanih. Pa lahko bi bilo drugače. Ob začetku te strašne vojne je na fronti in v zaledju poginilo in se proč zmetalo več mesa, kot se ga je zavžilo. Kje je bila naša vlada, da ni zabranila izvažanja naše živine med vojno izven naših državnih mej? Kje pa so naše oblasti, da še danes ne vidijo, kako se jemlje živina pri malih in pri srednjih posestnikih s kruto silo in brez usmiljenja, pri velikaših in meščanih pa ne. Gospodje, vse ima svoje meje! Ne dražite nas več! Izjemati se ne damo. Vse kar je prav!

Promet s sadjem. Država je letos zasegla tudi vse sadje, tako da ne sme nihče prosto prodajati pridelane sadja, izvzemši v to pooblaščenim nakupovalci. Za vsako pošiljanje sadja po železnici ali z vozom je potrebno posebno dovoljenje štajerske podružnice nakupovalnice za sadje in sočivje v Gradcu. Le pošiljave do 20 kg so do 1. oktobra t. l. proste tega prvoznega dovoljenja, toda pošiljatkam breskev in jabolk vseh vrst je treba priložiti tudi pri pošiljatkah do 20 kg prevoznico dovoljenje omenjene nakupovalnice. Množine do 20 kg se smejo torej prodajati vsakomur, čez 20 kg pa le v to pooblaščenim nakupovalcem.

Oddaja sena in slame. Štajersko cesarsko namestništvo razglašajo: Opečevano se dogajajo slučaj, ko vlagajo občine ali tudi posamezni kmetje prošnje ali ugovore zaradi previsoko predpisane množine sena in slame v Eggenbergu pri Gradcu. Opozarja se, da morajo biti vse tozadevne prošnje ali ugovori glede oddaje sena in slame vložene na dotično okrajno politično oblast, pod katero spada dotična občina, v kateri staneje vlagatelj prošnje ali pritožbe.

Oddaja sadnih dreves. Deželni odbor štajerski bo slično, kakor v drugih letih, oddajal tudi letošna razna sadna drevesca, kot jabolka, hruške, lesnike in kostanje iz svojih drevesnic v Celju, Brucku in Gleisdorfu in sicer tri četrtine sadnih drevesc po znižani ceni 3 K za 1 komad, toda samo za kmetijske sadjerejce, za nekmetijske pa po 5 K za 1 komad. V te zneske pa štajerski prevažanja niso vseliti. Naročila sprejema štajerski deželni odbor pod pogojem, če je naročilo priloženo potrjeno od dotične občine, da je prošnji kmet v dotični občini. Ako bi pa naročnik rabil sadna drevesca že v tem letu, se mora to v prošnji razločno navesti in prošnjo vložiti do dne 15. oktobra t. l. Več kakor 120 komadov ne dobi eden in isti naročnik, naročena drevesca pa mora naročnik nasaditi na lastni zemlji. Naročila se sprejemajo samo proti plačilu v gotovini, ako bi pa kake naročene vrste sadežev ne bilo več, bi naročnik do-

bil kako drugo slično vrsto sadnih drevesc. Morebitne pritožbe je vložiti takoj po prejemu sadežev na vodstvo dotične drevesnice, kajti na pozneje došlo se bi deželni odbor ne oziral. Pripomni se, da so pošte slodeče vrste jabolčnih sadnih drevesc: Beli astrahan, gravensteiner, prestolonaslednik Rudolf, rdeče lisasta lesnika, Huberjeva mošna jabolka, Danziger, žolto žlahtno jabolko, Lamdsberger reneta, zimska zlata parmena, rdeči jesenski kalvil. Hruškina drevesca: Postrvovka, Williamova Kristijanovka, Olivier de Serres, salpurgerica, zimska dehanška, jelenka, boskavska podolgasta in štajerska moštnica.

Štajerski deželni zavarovalni zavodi. Za ustanovljena zavarovalnica deželnih zavarovalnih zavodov je že pričela s poslovanjem v Gradcu, dež. dyoc. Landhausgasse št. 7, I. nadstropje. Sporazumom s tem zavodom se je istotam ustanovila tudi zveza kmetijskih zadrug, zavarovalni oddelek štajerskih deželnih zavarovalnih zavodov, vsled česar se je zlasti za kmetijske sloje ustanovil osrednji urad, ki bo dajal bodisi glede že obstoječih, bodisi glede novih zavarovanj brezplačno in neobvezno pojasnila vsem članom zveze, vsled česar bodo njih interesi v vseh zavarovalnih zadevah zastopani brezplačno. Z ozirom na zelo zmerne zavarovalnine in druge ugodnosti, kot n. pr. pravica do dividend že enoletni dobi kot član in zlasti z ozirom na posebno varnost kot javni zavod, je pričakovati zelo ugodnega razvoja tega deželnega zavoda. Podrobno naznanilo na inšerati strani te številke.

Maribor. Odkar je nemška svojat začela tako ostudno ropati kmetске vozove s sadjem, opažamo, da pripelje le malo kmetov sadje in živila na trg. — Klin s klinom! Dobro za dobro! Hudo za hudo!

Št. Ilj v Slov. gor. V Št. Ilju se pripravljajo in so se že prirejale imenitne slovesnosti. Pa tako še kmalu ni videl Št. Ilj, kakoršno smo obhajali zadnjo nedeljo, dne 8. septembra, na rojstni dan Matere Božje. Sama božja Porodnica je morala tega dneva vesela biti. Izvršilo se je namreč slovesno blagoslov-anje zastave Marijine fantovske družbe. Naše isre se je s posebno vneto lotil vsenemški protestantizem, ki dela na to, da bi naše ljudi potujčil in poluteranil. Zato moramo od naše strani delovati na vse načine, da utrdimo v naših ljudeh katoliško in narodno misel. Lahko rečemo, da se tudi v tem oziru od merodajnih strani zgođi kolikor mogoče. Seveda kapitala nimamo na razpolago, nemoralnih sredstev pa se ne obojemo posluževati. Pa navdušuje in izobrazuje se naše ljudstvo, kolikor je v današnjih razmerah mogoče. In, hvala Bogu, smelo lahko rečemo, naši ljudje se držijo z malimi izjemami, ki ne pridejo v poštev, izvršno. — Že predpoldne dne 8. septembra so oznanjevali gromeči topiči, da bo danes v Št. Ilju nekaj izvanrednega. Popoldne okoli 3. ure se je že začelo zbirati na slotine ljudstva blizu cerkve. Iz župnišča se je vršila slovesna procesija z godbo na čelu v cerkev. Za še nerazvito zastavo je korakala duhovščina in boter, g. Janez Polak, veletržec v Strihovcu. Ta veliki dobrotnik cerkve je v vojski izgubil edinega sina, svoj up in ponos. Ker nima otrok, pa je hotel fante Marijine družbe s tem, da je prevzel botrištvo zastave, nekako duhovno posinoviti. V polni cerkvi je imel slovesni govor profesor bogoslovja iz Maribora g. dr. Lukman, ki je pred vsem razlagal pomen obeh podob na zastavi, podobo sv. Alojzija in Marijinega prečistega srca. Po pridigi se je razvila zastava in blagoslovila po vlt. g. dekanu jareninskem. Zastava, krasno delo solskih sester v Mariboru, je vse gledalce razočarala. Kaj tako lepega je malokje videti. Po blagoslovljanju, med katerim je godba svirala, so se v zastavo, kakor običajno zabijali žreblji. In vsak zabijalec je povedal kak tehten, pomemben rek. Gospod dekan jareninski je rekel: „Marija, na tebe stavimo vse svoje upanje“, g. Polak: „Po Mariji k Jezusu“, g. župnik šentiljski: „Marijina fantovska družba v Št. Ilju v Slov. gor. naj živi, raste in procvita“, g. profesor dr. Lukman: „Z ljubljanim sinom nas blagoslovi Mati Marija“, g. domači kaplan, ki je s hvalevredno vneto delal za to slovesnost, pa reče: „Marija, tebi ostanemo zvesti do smrti.“ Zdaj se je vršila procesija k Marijinem oltarju; godba je svirala slovesno koračnico. Pri Marijinem oltarju se je vršil slovesen sprejem fantov v Marijino družbo. Na koru se je zapel slavospev „Magnificat“ (Moja duša poveljuje Gospoda itd.). Na koncu so bile slovesne večernice. Mogoče bo si kdo mislil, poročilo od take slovesnosti ne spada v narodno-politični list. Mi pa smo tega mnenja in prepričanja, kar je tudi skušnja potrdila: Bolj ko bomo na naši meji utrjevali in širili Marijansko kraljestvo, Marijanski duh, bolj bomo tudi utrjevali narodni živelj. Naše cerkveno delovanje gre roko v roki z narodnim. Ko bi enkrat cerkev nehala tu delovati, je naše ljudstvo izgubljeno. Zato pa se je po cerkveni slavnosti vršila v Slovenskem Domu majhna narodna prireditev. Slavnosti so se tudi udeležili Nemci in bili so polni hvale, ker jih ni nihče žalil ali izzival.

Ljutomer. Slovensko pevsko društvo v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 15. t. m., ob 4. uri popoldne, takoj po večernicah, v telovadnici Frane Učezove Šole dobrodelni koncert in sicer za naše oslapele vojake in obmajne šole. Spored je zelo obširen in vseznanimiv. Vstopnina: I. sedeži 4 K, II. sedeži 3 K, III. sedeži 2 K, stojišča 1 K. Po sporodu sražalov. Preskrbljeno bo tudi za kredoča. Koncert se vsi sli vsakom vrenem.

Ljutomer. Lansko leto, ob začetku adventa, je bila najdena denarnica z nekoliko denarjem na trgu v Ljutomeru. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi v župnišču v Kapeli.

Breg pri Ptuj. Če je podpora kaj vredna, se vsakdo rad za njo oglasi in potruđi. Vsiljena podpo-

za ni kaj pričla. Okoli magistrata in občinskega urada moramo lažiti in tam prosjati za vsako najmanjšo stvar, le posilnemska kulturna podpora se je na Bregu v imenu rajnega Strasehilla radodarno vsiljevala. V županovem imenu je policaj v uniformi in s sabljo hodil na lov od hiše do hiše in zahteval, da mora otrok priti v šulterajnsko šolo. Ko so naložili dovolj otrok, so bili vsi vsenemški korporali in frajtarji veseli, posebno še stari Vindiš, ker bo dobil obresti od tistih za nemško šolo posojenih tisočakov. Kaj koga briga, mislijo vsi ti očanci, če slovenski otroci slovenski čitati in moliti ne znajo! Rajni sin starega Vindiša na onem svetu za vse posilnemske pristaše moli, to je njihova tolažba. No, če bi tam v Halozah grob odprli, bi se gotovo prepričali, da se je rajni duhovnik Vindiš še v grobu obrnil, da ne gleda proti kraju, kjer so se vzdali Vindiševi tisočaki v sramoto slovenskega naroda. Andreje, pri-vleje še kaj za našo dijaško kuhinjo v Ptuj in slovensko šolo v Mariboru, da ne bo žalosten spomin na tvoje ime! Vidiš, kako se godi na Bregu posilnems-kim hišam? Bog nas varuj takih kazni in take kuge! Zato mislimo, da novi župan Kos ni pozabil svojega rojstnega kraja in svojih Slovenskih gor in da kot pekarski mojster ve, da sta kruh in pravica potrebna tudi slovenskim otrokom. Začnite torej v šoli slovensko dečo tudi slovenski učiti in pri občinskem uradu z ozirom na ogromno večino slovenskih prebivalcev tudi slovenski uradovati! Naj bo pravica za Nemca in Slovenca!!

Hoča. Katoliško bralno in gospodarsko društvo v Hočah priredi dne 15. in dne 22. t. m., popoldne po večernicah, v prostorih g. Pfeifer trodežansko igro „Vaški skopuh“ s petjem in šaljivim prizorom. Kdor želi nekoliko pozabiti vsakdanje težave, naj pride in ne bo mu žal!

Slov. Bistrica. Učiteljica Lerher je še vedno nastavljena na slovenski šoli v Slov. Bistrici, dasiravno smo vsi starši do grla siti vsenemške agitacije te Bismarckove častilke. Naša potrpežljivost je že itak prevelika! Kaj bi n. pr. napravili v kakem nemškem mestu, če bi učiteljica nemške šole bila agitatorica jugoslovanskega gibanja? Izginiti bi morala kar čez noč. A pri nas drži oblast to vsenemko, dasiravno ji je znano, da je ona duša vseh vsenemških društev in da vlada med slovenskimi starši veliko razburjenje proti njej.

Sv. Križ tik Slatine. Prihodnjo nedeljo, dne 15. septembra, se vrši pri nas velik mladeniški shod za mladeniče rogaške dekanije. Ob dveh popoldne bo pridiga za mladeniče, nato slovesne večernice. Od 3. do 5. ure popoldne pa se vrši v društvenem domu mladeniško zborovanje z govori, deklamacijami in s petjem mladeničev. Petje oskrbi križevski moški zbor. Mladeniči domači in iz vseh župnij rogaške dekanije, na veselo svidenje! Shod naj jasno pokaže, da še mladeniško gibanje kljub vojni živi in krepko vnema naš mladi naraščaj. Na shodu bomo z velikim veseljem pozdravili tudi moške, ki se naj prepričajo, kako mladeniči gorijo za naše velike cilje.

Dobrna. Naša Hranilnica in posojilnica ima dne 15. t. m., ob 9. uri predpoldne, svoj redni občni zbor. Dnevni red po navadi, samo pravila se bodo morala spremeniti. V slučaju nesklepčnosti se vrši 1/2 ure pozneje občni zbor ne glede na število navzočih zadružnikov. — Načelstvo.

Št. Pavel pri Preboldu. Ciril in Metodova podružnica v Št. Pavlu pri Preboldu ponovi na splošno željo šaloigro „Cigani“ v nedeljo, dne 15. t. m., ob treh popoldne, v poprejšnjih prostorih. Čisti dobiček je namenjen slovenskim oslapeлим vojakom, slovenski šoli v Mariboru in drugim dobrodelnim namenom.

Gorica pri Petrovčah. Prominul je starček 90 let Matevž Steiner, posestnik na Gorici. Bil je mož plemenitega značaja, kateremu je zlasti sedajna vojna zadala težke udarce. Imel je dva sina, katere je oba moral žrtvovati na oltar domovine. Prvi, Vinko, dobro znani predavatelj na raznih poudčnih kmetijskih shodih po Sp. Štajerskem, je podlegel bolezni v srbskem vjetništvu, drugi sin, Jožef, ki bi naj bil naslednik očetov na lepem posestvu, se pogreša že od začetka vojne. Tako je moral blagi oče do svoje visoke starosti sam voditi gospodarsivo s pomočjo svoje žene. Edino veselje in tolažbo so mu bili otroci njegove edine hčerke, omožene z Martinom Drev, ki pa se tudi že nahaja čez tri leta v ruskem vjetništvu. Pripravljal se je starček na smrt že dolgo in jo je sprejel tako, kot bi šel na odpotek k svojemu prijatelju. Tekom 14 dni po njegovi smrti pa je izdihnila svojo mlado dušo njegova osemletna vnukinja Angelica. Umrla je na vnetju ledvic. Spočijta se torej, blagi oče, od težkih dni v življenju, in ti, ljuba Angelica, prosí tam za vse one, ki za Vaju žalujejo. Spavajta sladko!

Gornji grad. Požarna bramba v Gornjemgrađu priredi v prihodnjo nedeljo, dne 15. t. m., ob 3. uri popoldne, slavnost z igro, godbo, petjem, srežčolovom itd. Slavnost se vrši v Čitalnici in v prostorih Mi-kuš. Vabimo vsa sosednja društva in prijatelje golfbe in petja, da se udeležijo. — Odbor.

Polzela. Velik romarski shod na Olski gori p. Polzeli se vrši letos v nedeljo, dne 15. septembra. Za spovedovanje v soboto in nedeljo je dobro preskrbljeno. Pridite, pobožni romarji od blizu in daleč, da si v skupni, pobožni molitvi izprosimo pri sv. križu na Olski gori od Kneza miru po priprošnji Kraljice miru že od vseh tako silno zaželjeni mir.

Sv. Peter pod Sv. gerami. V nedeljo, dne 15. t. m., bo na Svetih gorah sklepna romarska pobožnost. Pri tej priliki se bo slovesno blagoslovila zastava sveteterske dekliške Marijine družbe. Pri postavi sv. opravilo bo imel svečanostni govor prof. dr. Hohnič. Marijini častilci in častilke, zlasti bližnje Marijine družbe in dekliške zveze, pridite počastiti Mater božjo svetogorsko!

